

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

LXXXIV. Oratio an si neceßaria & Vtilis?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

Quod in presenti momentaneum est. &c. Meritum verò licet ad vtramque Dei iustitiam pertineat; magis tamen ad Distributiuam, quàm Commutatiuam; quia distributio præmiorum reuocatur ad gratiã prædestinationis, quæ est sine meritis præuisis facta. Ad Commutatiuam: quia præmium datur beatitatis secundum mensuram laborum.

IV. CARITAS requiritur magis, quàm FIDES. Nam illi promissa beatitudo est; Ioan. 14. *Si quis diligit me, diligam, & manifestabo ei me:* quæ manifestatio est beatifica visio. I. Cor. 2. *Oculus non vidit quæ Deus præparauit diligentibus se.* Proinde, I. Cor. 13. *Si habuero omnem fidem; caritatem autem non habuero, nihil sum. &c.* Et ista quatuor requiruntur ad meritum.

V. EX CONDIGNO non solum de Congruo, meretur iustus. Vnde Col. 1. *Ut ambuletis Dignè Deo.* 2. Thes. 1. *Ut digni habeamini regno Dei,* id est, condigni, & 10. Rom. 8. *Non sunt condignæ passiones. &c.*

2. Condignitas verò ea manat, Tum ex operum dignitate, ut quæ informari gratia: Tum ex Dei pacto. Quia, Ioan. 1. *Vita æterna est gratia mercedis pro gratia meritorum;* seu caritas patriæ pro caritate viæ: sed inter gratiam hanc & gratiam illam est proportio: ergo & condignitas. Gratia namque operandi bene, est *fons saliens in vitam æternam:* fontis autem est proportio ad *flumen gloriæ, quod latificat ciuitatem Dei.* Ps. 45.

3. Sed meritum est duplex, Personæ & Operis. Item vita æterna duplex, Hæreditas, & Merces. Merito personæ potest haberi æterna vita, ut Hæredi-

tas: at merito operis, ut Merces; Ad hoc opus pacto Dei, quod acceptanda sint opera: non ad Illud: Quia gratia ex se se habet relationem ad gloriam.

4. DEVS verò etiam supra condignū remuneratur opera bona. Quia Matt. 5. *Merces vestra copiosa erit.* Luc. 6. *Mensuram bonam, confertam, & superfluentem dabit.* Luc. 19. *Habenti, plus dabitur.* Luc. 20. Etiam non operatis totum diem, datur tamen denarius totus: quia *bonus sum,* ait.

5. Primam tamen gratiam meretur nemo ex condigno, nisi solus Christus eam meritus est omnibus. De hoc enim, non de illo, pactum constat.

6. Iustus nihilominus potest alteri gratiam mereri primam de congruo. Ita Mat. 9. *Videns Iesus fidem eorum, &c.* curauit ægrum. Sic Stephanus meruit Sauli conversionem. Iustus interim sibi ex condigno mereri augmentum gratiæ potest, & ita crescere vsque in perfectum diem.

V. DE BONIS OPERIBUS IN SPECIE.

QVÆSTIO LXXXIV.

Oratio an sit Necessaria, & Vtilis?

I. ETHNICI quidam, teste S. Tho. 1.3. contra Gentes. c. 96. per orationes putarunt Dei posse mutari Prouidentiam:

II. MESSALIANI, ait Theodoret. 1. 4. hist. c. 10. docebant, per solam orationem homines iustificari posse.

III. ETHNICI quidam, ait Cic. 1.1. de nat. deor. vt Peripatetici tollebant e medio & prouidentiam Dei, & orationem spernebant.

PELAGIANI, teste S. Aug. 1. de haeres. c. 88 destruebant orationes Ecclesiæ; quòd dicerent, homines

(uis vi-

uis viribus posse recte viuere, & Dei seruare mandata.

WICLIF, teste *Th. Wald. 10. 3. c. 1. 2.* finxit, Deum non requirere cogitationes aut voces nostras; sed solum opera bona, quæ sunt oratio vitalis, aiebat.

LUTHERANVS Ioan. Monhemius in Catechismo finxit, Deū id petentib⁹ dare, quod daturus erat, etsi non petissent. Quo superuacaneam reddit orationem.

AUTOR. I. Deus est immutabilis, *Nu. 23. 1. Reg. 15. Malac. 3. Iac. 1.* Quia est simplex, infinitus, æternus. Ita *S. Th. 1. 9. 9. a. 1.* Humana igitur oratione mutari nequit.

II. Non sola oratio iustificat. Quia *Ioan. 3. Nisi quis renatus fuerit. Ioan. 6. Nisi manducaueritis Carnem Filij hominis. &c. non habebitis vitam in uobis.* Itaque hæc, aliaque talia sunt necessaria.

III. Oratio est necessaria sic ut, quæ Deus per eam dat, sine ea non desinet. Ideo *Luc. 18. OPORTET semper orare, & nunquam deficere, Luc. 21. Vigilate semper orantes, ut digni habeamini fugere ista. 1. Thes. vlt. Sine intermissione orate. Eccl. 18. Nō impediatis orare semper.* Ideo laudata est viduæ importunitas; Publicani humilitas; *Luc. 18. Et petentis tres panes instantia. Luc. 11. 2.* Deinde necessaria est ad benè viuēdi auxilium. Nā, *Ioan. 15. Sine me nihil potestis. Vnde 2. Cor. 3. Sufficientia nostra ex Deo est. Orandus igitur Deus est. Planè, Ps. 105. Dixit ut disperderet eos; si non Moyses electus eius stetisset in confectione in conspectu eius. Item Mat. 17. Hoc genus demoniorum non eicitur, nisi oratione, & ieiunio. Iac. 4. Non habetis propterea, quod non postulatis. Petitis, & non accipitis; eo, quod male petatis.* Ergo aliquid non datur; quia non, aut malè petitur. Idcirco *Iacob, Gen. 25. pro prole orabat, tametsi ex Dei promisso sciret seminis sui bene-*

dictionem. Sic *Helias, 3. Reg. 18. ora pro pluua ipsi præscita: Tobias, cap. 6. aduersus Asmodæum.*

LUTHERO-CALVINISTA Melanthon in *Locis Com. tit. Precatio: Calvinus Inst. 3. c. 20. §. 3. Brentius in Conf. VVirtemb. c. de orat. ac ceteri,* præ se ferunt maximi se orationem æstimare; at ipsius UTILITATEM euacuant, & abnegāt esse 1. Satisfactoriam: 2. Meritoriam: 3. Impetratoriam. Priores duas tollunt; mutilant impetrationem; dum negant orationibus impetrari peccatorum remissionem, & iustificationem; ut quæ soli tribuunt fidei, præcedenti orationem. Cætera dant precibus exorari posse.

AUTOR. Perutilis est oratio: 1. *Ad Satisfactionem: Quia laboriosa & pænalis est; ut ieiunium; & eleemosyna.*

2. *Ad Meritum: Quia Mat. 6. Pater tuus, qui uidet in abscondito, reddet tibi.*

3. *Ad impetrationem. Quia Luc. 18. Publicanus oratione facta, descendit iustificatus.*

QVÆSTIO LXXXV.

Orationem Dominicam quatenus carpant Hæretici?

I. TERTULLIANVS de Oratione, & CALVINVS *Inst. 3. c. 20. §. 35.* asserunt sex tantum petitiones, duasque vltimas in vnam contrahunt. 1. Calvinus mentitur pro se facere prius S. Patres; citatque S. Chryl. & Aug. 2. Suadet ex, Sed, particula aduersatiua. 3. Quia *Luc. 11. non habetur, sed libera nos. &c.* quia, ait *Aug. in Enchir. c. 116.* continetur in precedente.

AUTOR. Septem sunt petitiones orationis Dominicæ. Ita S. Patres, Aug. Ansel. Rup. Innoc. Thomas, Bonau. &c. Quidam solum exponunt eam, de numero nil laborant. *Tertulliano,* ait Sanctus Hilarius can. 5. in *Matth.*